

Bruselj, 4. junij 2020
(OR. en)

8575/20

SPORT 18
EDUC 245
SOC 390
SUSTDEV 67
EMPL 308

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	8121/20
Zadeva:	Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o krepitvi vloge trenerjev z izboljšanjem možnosti za pridobivanje znanj in spretnosti ter kompetenc

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o krepitvi vloge trenerjev z izboljšanjem možnosti za pridobivanje znanj in spretnosti ter kompetenc, ki jih je Svet 4. junija 2020 sprejel po pisnem postopku v skladu s prvim pododstavkom člena 12(1) Poslovnika Sveta in členom 1 Sklepa Sveta 2020/556.

V skladu z odločitvijo Odbora stalnih predstavnikov z dne 27. maja 2020 bodo ti sklepi poslani v objavo v Uradnem listu EU.

Krepitev vloge trenerjev z izboljšanjem možnosti za pridobivanje znanj in spretnosti ter kompetenc

– sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta –

SVET IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC, KI SO SE SESTALI V OKVIRU SVETA,

PRIZNAVAJO NASLEDNJE:

1. Šport je zaradi svoje socialne in družbene razsežnosti priznan kot pomembno orodje za zdravje in izobraževanje, razvijanje znanj in spretnosti, spodbujanje vrednot in socialno vključevanje, ima pa tudi precejšnjo družbeno in gospodarsko vrednost, tako z vidika zaposlovanja kot prostovoljnih dejavnosti.
2. Poučevanje, ki ga opravljajo prostovoljni trenerji ali zaposleni oziroma samozaposleni trenerji, znatno vpliva na športnike in udeležence v športu tako v smislu njihovega neposrednega urjenja kot tudi v smislu učnega procesa in njihovega osebnega razvoja.
3. Trenerji lahko prispevajo k reševanju družbenih izzivov, povezanih s telesno dejavnostjo in dobrim počutjem, olajšajo pridobivanje socialnih veščin in drugih bistvenih znanj in spretnosti, spodbujajo ferplej ter zagovarjajo etične vrednote med vsemi člani družbe. To je še zlasti pomembno v času zdravstvene krize, kot je obdobje pandemije covida-19.

4. Na področju športa so znanja in spretnosti ter kompetence bistvenega pomena za osebno izpolnitev, zaposljivost in poklicni razvoj vseh trenerjev, ki so tako pripravljeni na uspešno odzivanje na različne izzive, s katerimi se srečujejo pri vsakodnevnem delu, ter na vse večja pričakovanja družbe. To je prav tako pomembno za zagotavljanje varnosti športnikov in udeležencev v športu, ohranjanje motivacije udeležencev za zdrav in aktiven življenjski slog, razvijanje njihovih znanj in spretnosti ter kompetenc, pa tudi za spodbujanje vrednot športa. Trenerji z ustreznimi znanji in spretnostmi ter kompetencami lahko prispevajo k razvoju bolj strukturiranega okvira za telesno dejavnost in športni sektor.
5. V delovnem načrtu Evropske unije za šport (2017–2020)¹ so šport in družba, še zlasti pa vloga trenerjev in pomen njihovih kvalifikacij in kompetenc, priznani kot ena od prednostnih tem v okviru sodelovanja EU na področju športa.
6. V Priporočilu Sveta z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje² je poudarjeno, da podpora ljudem po vsej Evropi pri pridobivanju spretnosti in kompetenc, ki jih potrebujejo za osebno izpolnitev, zdravje, zaposljivost in socialno vključenost, pomaga krepiti odpornost Evrope v času hitrih in temeljitih sprememb.
7. V mednarodni listini o telesni vzgoji, telesni dejavnosti in športu³ je poudarjeno, da morajo imeti vsi, ki prevzamejo poklicno odgovornost za telesno vzgojo, telesno dejavnost in šport, ustrezne kvalifikacije, usposabljanje in dostop do stalnega poklicnega razvoja. Prostovoljnimi trenerjem, uradnikom in administrativnemu osebju bi bilo treba nuditi ustrezno usposabljanje in nadzor. Specifične priložnosti za vključujoče in prilagodljivo usposabljanje bi morale biti široko dostopne na vseh ravneh udeležbe.

¹ UL C 189, 15.6.2017, str. 5.

² UL C 189, 4.6.2018, str. 1.

³ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000235409>.

8. V skladu s študijo o športnih kvalifikacijah, pridobljenih v okviru športnih organizacij in izobraževalnih ustanov⁴, iz leta 2016 Evropska unija, države članice in športne organizacije priznavajo potrebo po izboljšanju kakovosti in povečanju števila bolje usposobljenih oseb v športnem sektorju. Ta potreba je povezana z nedavno povečano ozaveščenostjo o vlogi športa v družbi.
9. V sklepih Sveta o vlogi trenerjev v družbi⁵ je poudarjeno, da delo trenerjev zajema odgovornost, spretnosti in kompetence, eno od omenjenih vprašanj pa je tudi povečanje možnosti za vseživljenjsko učenje in usposabljanje trenerjev. Države članice so bile v zvezi s tem pozvane, naj podprejo razvoj predhodnega učenja in sistema vseživljenjskega učenja ter v okviru športnega izobraževalnega sistema spodbujajo pristop na osnovi učnih izidov, ki temelji na nacionalnih okvirih kvalifikacij in ciljih evropskega ogrodja kvalifikacij, po potrebi pa tudi vključevanje kvalifikacij za opravljanje poklica trenerja v nacionalna ogrodja kvalifikacij s sklicevanjem na evropsko ogrodje kvalifikacij⁶.
10. Države članice so v sklepih Sveta o dostopnosti športa za invalide⁷ pozvane, naj na splošno podpirajo nadaljnje izobraževanje in usposabljanje učiteljev telesne vzgoje, trenerjev, drugih športnih delavcev in prostovoljcev, da bodo znali vključiti invalide v različne telesnovzgojne in športne dejavnosti.
11. Države članice so v sklepih Sveta o varstvu otrok v športu pozvane⁸, naj med drugim razmislijo o uvedbi in krepitevi začetnih in stalnih ukrepov za izobraževanje in usposabljanje, namenjenih trenerjem, da bi preprečili fizično in čustveno nasilje in zlorabe.

⁴ <https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/28026772-9ad0-11e6-868c-01aa75ed71a1>

⁵ UL C 423, 9.12.2017, str. 6.

⁶ Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2017 o evropskem ogrodju kvalifikacij za vseživljenjsko učenje.

⁷ UL C 192, 7.6.2019, str. 18.

⁸ UL C 419, 12.12.2019, str. 1.

12. Smernice v zvezi z minimalnimi zahtevami glede znanj in spretnosti ter kompetenc trenerjev⁹, ki jih je pripravila strokovna skupina Komisije za razvoj spretnosti in človeških virov v športu, opredeljujejo temeljne kompetence, ki bi jih moral imeti trener.

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

13. V državah članicah so za sisteme izobraževanja in usposabljanja za trenerje odgovorne različne ustanove ali organizacije, zato se ti sistemi razlikujejo. V tem kontekstu je treba spoštovati vlogo socialnih partnerjev v posameznih državah članicah v skladu z nacionalnimi praksami.
14. V državah članicah obstajajo različne vrste in ravni udejstvovanja trenerjev – od prostovoljcev do zaposlenih in samozaposlenih trenerjev, od trenerjev, ki se ukvarjajo z množičnim športom, do tistih, ki delajo v poklicnem športu.

⁹ V sklepih Sveta o vlogi trenerjev v družbi (2017) je bila Evropska Komisija pozvana, naj razmisli o tem, da bi v delo strokovne skupine Komisije za razvoj spretnosti in človeških virov vključili pripravo smernic o osnovnih zahtevah glede spretnosti in kvalifikacij trenerjev.

15. Kljub dejstvu, da metodologije niso enake in da se podatki o številu in vrstah trenerjev na ravni EU ne zbirajo sistematično, je stanje razvidno iz nekaterih podatkov in ocen. Po razpoložljivih podatkih se je zaposlenost v športu v EU med letoma 2011 in 2018 povečala¹⁰. Vendar v te podatke niso vštet trenerji, ki delo opravljajo prostovoljno. Obenem postaja delo na prostovoljni osnovi vse pogostejše, število prostovoljnih trenerjev v EU pa je precejšnje in visoko. Po ocenah bi lahko bilo v Evropi kar 5 do 9 milijonov trenerjev, število udeležencev v športu pa je verjetno nekje med 50 in 100 milijonov¹¹.
16. Spremembe in izzivi v družbi in športu, kot so demografska vprašanja, pandemije in druge zdravstvene krize, sedentarni življenjski slog, nove metode poučevanja (vključno z inovacijami in tehnološkimi spremembami), razvoj, povezan z ohranjanjem integritete športa, ter vloga trenerjev v izobraževanju in pri socialnem vključevanju, izpostavljajo potrebo po zagotovitvi ustreznega izobraževanja in usposabljanja, ki bi trenerjem omogočalo uspešno reševanje teh novih izzivov.
17. Za spodbujanje posebnih skupin ljudi¹² k udeležbi v športu so potrebna nekatera specifična znanja in spretnosti ter kompetence, zlasti v zvezi z varnim okoljem, telesnim in duševnim zdravjem ter dobrim počutjem športnikov in udeležencev v športu.

¹⁰ Po podatkih Eurostata (Employment in sport – Statistics Explained (Zaposlenost v športu – Vodnik po statističnih podatkih), Eurostat, 2019) se je zaposlenost v športu med letoma 2013 in 2018 povečala za 3,2 % v smislu povprečne letne stopnje rasti. Iz projekta ESSA–SPORT (2019) je razvidno, da je bila skupna stopnja rasti med letoma 2011 in 2018 19,2-odstotna, kar zadeva športne trenerje, inštruktorje in uradnike, pa je stopnja rasti dosegla 85,2 %.

¹¹ Projekt CoachLearn, 2015.

¹² Glej opredelitev v prilogi.

18. Stopnja udeležbe v športu in stopnja telesne dejavnosti se zmanjšujeta¹³. To je lahko tudi posledica različnih izzivov, povezanih z urbanizacijo in pomanjkanjem zelenih mestnih območij, demografijo in načinom življenja. Cilj povečanja telesne dejavnosti v evropski družbi lahko ustvari pritisk in zahteve za športni sektor, vključno s trenerji. Zato bi bilo treba okrepiti zmožnost trenerjev, da državljane spodbujajo k opravljanju športnih in fizičnih dejavnosti ter podpirajo njihovo zdravje in dobro počutje, pri tem pa upoštevati potrebo po razvoju novih programov za telesno dejavnost in treniranje, prilagojenih spreminjajoči se družbi in obdobjem zdravstvenih kriz, kot je pandemija covida-19.

OB PRIZNAVANJU NASLEDNJEGA:

19. Zahteve glede usposabljanja in kvalifikacije za trenerje se razlikujejo med državami članicami, pa tudi med različnimi športnimi organizacijami, ponudniki izobraževanja pa ponujajo različne izobraževalne programe za trenerje. Trenerji lahko pridobijo znanja in spretnosti ter kompetence s formalnim izobraževanjem ter z neformalnim in s priložnostnim učenjem. Sistemi priznavanja in potrjevanja neformalnega in priložnostnega učenja se prav tako razlikujejo med državami članicami.
20. Na ravni EU se izobraževalna razsežnost v športu podpira s programom Erasmus+, pilotnimi projekti in pripravljalnimi ukrepi ter z drugimi finančnimi instrumenti. Projekti zagotavljajo učne priložnosti, izmenjave in mobilnost, pa tudi izboljšanje znanj in spretnosti ter kompetenc trenerjev, zlasti z izmenjavo in razvijanjem dobrih praks.

¹³ Poročilo o Posebnem Eurobarometru št. 472: Šport in telesna dejavnost, marec 2018.

POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE, NAJ OB UPOŠTEVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI NA USTREZNIH RAVNEH:

21. v sodelovanju s športnim gibanjem večajo ozaveščenost o vlogi trenerjev v športu in družbi ter o pomenu znanj in spretnosti ter kompetenc, ki so bistveni za poučevanje in ki lahko spodbudijo spoštovanje in priznavanje dragocenega dela trenerjev;
22. v sodelovanju s športnim gibanjem izboljšajo možnosti za izobraževanje ter pridobivanje znanj in spretnosti ter kompetenc prostovoljnih ter zaposlenih in samozaposlenih trenerjev, ob upoštevanju enakosti spolov in raznolikosti v poučevanju med trenerji, vrste in ravni udejstvovanja, odgovornosti in pridobljenih kvalifikacij, znanj in spretnosti ter kompetenc, in spodbujajo trenerje, naj izkoristijo ponujene priložnosti;
23. spodbujajo sodelovanje med športnim in izobraževalnim sektorjem pri razvijanju izobraževalnih programov in programov usposabljanja za trenerje, med drugim ob upoštevanju potreb trga dela in možnosti, ki jih ponujajo tehnologija, digitalna orodja in inovacije. Upoštevati bi bilo treba izvajanje programov v obdobjih zdravstvenih kriz, kot je pandemija covida-19;
24. po potrebi spodbujajo športni sektor k razvoju izobraževalnih tečajev, tečajev usposabljanja ali modulov, osredotočenih na splošno uporabna znanja in spretnosti poučevanja, kot so vodenje, pedagogika, integriteta in varnost, ter izvajajo te tečaje za trenerje v vseh vrstah in panogah športa, da bi spodbudili sodelovanje in učenje med športi;

25. v sodelovanju s športnim gibanjem spodbujajo priznavanje in potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja v športu;
26. si izmenjujejo izkušnje in po potrebi podprejo vključitev kvalifikacij za trenerje v nacionalna ogrodja kvalifikacij v okviru izvajanja evropskega ogrodja kvalifikacij, kar lahko prispeva k uradnemu priznanju trenerskega poklica ter mobilnosti učencev in delavcev v EU;
27. spodbujajo možnosti, ki jih v sistemih izobraževanja in usposabljanja ponujajo sodobne tehnologije, npr. e-učenje, kot dopolnjevanje tradicionalnih metod, da bi zagotovili potrebna znanja in spretnosti ter kompetence večjemu številu trenerjev, pri čemer je treba upoštevati finančne posledice, ki jih ima lahko uporaba sodobnih tehnologij na trenerje;
28. spodbujajo znanja in spretnosti ter kompetence trenerjev kot nujne za to, da se vsem športnikom in udeležencem v športu, vključno s posebnimi skupinami ljudi, zagotovijo varni pogoji za treniranje, prilagojeni njihovim raznolikim potrebam, sposobnostim in zmožnostim;
29. spodbujajo športno gibanje, da se trenerjem omogočijo potrebna znanja in spretnosti ter kompetence za delo s posebnimi skupinami ljudi, zlasti kar zadeva varno okolje, prispevanje k telesnemu in duševnemu zdravju ter dobro počutje športnikov in udeležencev v športu, ter
30. spodbujajo izobraževalne možnosti za vse trenerje, po potrebi kot del nacionalnih in/ali podnacionalnih strategij in ukrepov na področju športa in zdravju koristnih telesnih dejavnosti, ob upoštevanju izobraževalnih potreb trenerjev, zahtev poklicnih in množičnih športov, potreb in sposobnosti športnikov in udeležencev v športu ter vidika spola;

***POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V SKLADU S SVOJIMI
PRISTOJNOSTMI IN OB UPOŠTEVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI:***

31. še naprej podpirajo izobraževalno razsežnost športa s krepitvijo izobraževanja, programov usposabljanja in učnih možnosti za trenerje, med drugim prek dela s posebnimi skupinami ljudi in dela v času zdravstvenih kriz, kot je pandemija covida-19. Pri tem bi bilo treba upoštevati tudi možnosti, ki jih ponujajo tehnologija, digitalna orodja in inovacije;
32. na nacionalni in evropski ravni spodbujajo raznovrstne učne in izobraževalne poti v celotnem športnem sektorju in podpirajo dostop do teh poti, prav tako pa tudi neformalno običajno in spletno učenje kot priložnost za zagotovitev potrebne usposobljenosti trenerjev;
33. podpirajo usposabljanje trenerjev ter njihovo učno mobilnost in zaposljivost z ustreznimi programi, skladi in instrumenti EU ter spodbujajo sodelovanje z vsemi deležniki pri učinkoviti uporabi teh instrumentov kot priložnost za boljše izobraževanje in usposabljanje trenerjev, lažjo izmenjavo najboljših praks in izmenjavo informacij o obstoječih projektih;
34. v sodelovanju s športnim gibanjem spodbujajo izvajanje smernic o minimalnih zahtevah glede znanj in spretnost ter kompetenc trenerjev s strani vseh ustreznih deležnikov v športnem sektorju;
35. v sodelovanju z vsemi ustreznimi deležniki razmislijo o podpori razvoju primerljivih sistemov zbiranja podatkov, da bi imeli vpogled v celotno število ljudi, vključenih v poučevanje, ter vrsto in raven njihovega udejstvovanja, pa tudi kvalitativnih študij o njihovi ravni kvalifikacij, izobraževalnih potrebah in drugih pomembnih vprašanjih. Pri tem bi bilo treba po potrebi uporabiti vse obstoječe instrumente, tudi Europass.

36. podpirajo, spodbujajo in razširjajo študije in publikacije o izobraževalnih možnostih za trenerje in sistemih za njihovo izobraževanje;
37. podpirajo ustrezne dejavnosti, tudi izmenjavo informacij in izkušenj med oblikovalci politik in deležniki s področja športa, da bi spodbudili določitev minimalnih zahtev glede znanj in spretnosti ter kompetenc, priznavanje predhodnega učenja na podlagi učnih izidov in razvoj sistema vseživljenjskega učenja za trenerje, tudi prostovoljne;

POZIVAJO ŠPORTNO GIBANJE, NAJ:

38. pri oblikovanju strateških dokumentov, razvijanju novih in posodabljanju obstoječih izobraževalnih programov in programov usposabljanja za trenerje, vključno s prostovoljnimi, zaposlenimi in samozaposlenimi trenerji, upošteva smernice o minimalnih zahtevah glede znanj in spretnosti ter kompetenc trenerjev;
39. razvije programe za pridobivanje potrebnih znanj in spretnosti ter kompetenc za delo s posebnimi skupinami ter zagotovi, da bodo imeli trenerji ustrezne kvalifikacije, predvsem kar zadeva zagotavljanje varnega okolja ter prispevanje k telesnemu in duševnemu zdravju ter dobremu počutju športnikov in udeležencev v športu, tudi v času zdravstvenih kriz, kot je pandemija covida-19;
40. v sodelovanju z ustreznimi institucijami na ravni EU ter nacionalni, regionalni ali lokalni ravni okrepi medsektorsko sodelovanje, da bi pri vsakodnevem delu uporabljali nova spoznanja in metode, in se v razvoj izobraževalnih programov in programov usposabljanja za trenerje vključi sektor raziskav in inovacij. Pri tem naj spodbuja sodelovanje med trenerji in znanstveno skupnostjo, da bi pospešili prilagojen prenos znanstvenih raziskav, namenjenih trenerjem, v njihovo vsakodnevno delo;

41. spodbuja izobraževanje in usposabljanje trenerjev ter njihovo pridobivanje potrebnih znanj in spretnosti ter kompetenc kot prednost za športne organizacije. Pri tem naj spodbuja trenerje k sodelovanju v dejavnostih vseživljenjskega učenja, vključno z usposabljanji, izvedenimi na kraju samem, o poučevanju in možnostih, ki jih ponujajo sodobne tehnologije, kot dodano vrednost v izobraževanju, pa tudi v procesu športnega usposabljanja;
42. uporabi ustrezne sklade in programe EU, da bi izboljšali možnosti in kakovost izobraževanja in usposabljanja za trenerje, in sicer za prostovoljne, zaposlene in samozaposlene trenerje.

Opredelitve pojmov:

V teh sklepih veljajo naslednje opredelitve pojmov:

„trenerji“ so osebe, ki načrtujejo in izvajajo športno usposabljanje z uporabo dokazljivega znanja in spretnosti za varno doseganje ciljev, kot so izboljšanje športnih rezultatov, rekreacija ali zdravstveni cilji¹⁴;

„posebne skupine ljudi“ lahko med drugim vključujejo otroke, mladino, starejše državljane, invalide, osebe iz prikrajšanih okolij in osebe z zdravstvenimi težavami, ne glede na spol in etnično poreklo.

Viri:

Svet ob sprejetju teh sklepov opozarja zlasti na naslednje:

- Posebni Eurobarometer o prostovoljstvu in medgeneracijski solidarnosti, oktober 2011;
- Poročilo o Posebnem Eurobarometru št. 472: Šport in telesna dejavnost, marec 2018;

Projekt CoachLearn, http://www.coachlearn.eu/_assets/files/project_documents/coachlearn-project-summary-website-june-2015.pdf;

- Sklepi Sveta o vlogi trenerjev v družbi (UL C 423, 9.12.2017, str. 6);
- Sklepi Sveta o povečanju vloge množičnega športa pri razvoju prečnih veščin, predvsem med mladimi (UL C 172, 27.5.2015, str. 8);
- Sklepi Sveta o varstvu otrok v športu (UL C 419, 12.12.2019, str. 1);

¹⁴ Opredelitev trenerjev iz sklepov Sveta o vlogi trenerjev v družbi.

- Pregled in analiza izobraževalnih sistemov za trenerje z vidika enakosti spolov: poročilo za Evropsko komisijo (Mapping and analysis of education schemes for coaches from a gender perspective: a report to the European Commission), ECORYS, 2017;
- Pregled dostopa invalidov do športa: poročilo za Evropsko komisijo (Mapping on access to sport for people with disabilities: a report to the European Commission), ECORYS, 2018;
- Projekt ESSA-Sport, 2019, <https://www.essa-sport.eu/essa-sport-outcomes-are-now-available>;
- Evropska komisija, GD za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1062>;
- Mednarodna listina o telesni vzgoji, telesni dejavnosti in športu, UNESCO, SHS/2015/PI/H/14 REV;
- Resolucija Sveta o programu za nova znanja in spretnosti za vključujočo in konkurenčno Evropo (UL C 467, 15.12.2016, str. 1);
- Študija o športnih kvalifikacijah, pridobljenih prek športnih organizacij in (športnih) izobraževalnih ustanov, Evropska komisija, 2016¹⁵;
- Resolucija Sveta o delovnem načrtu Evropske unije za šport (1. julij 2017–31. december 2020) (UL C 189, 15.6.2017, str. 5);
- Direktiva 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij;
- Direktiva 2013/55/EU o spremembi Direktive 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg;

¹⁵ <https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/28026772-9ad0-11e6-868c-01aa75ed71a1>

- Priporočilo Sveta o evropskem ogrodju kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in razveljavitvi Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o uvedbi evropskega ogrodja kvalifikacij za vseživljenjsko učenje (UL C 189, 15.6.2017, str. 15);
 - Priporočilo Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (UL C 189, 4.6.2018, str. 1);
 - Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o športu kot platformi socialnega vključevanja prek prostovoljstva (UL C 189, 15.6.2017, str. 40), in
 - Sklepi Sveta o dostopnosti športa za invalide (UL C 192, 7.6.2019, str. 18).
-